

فرزانگان
آیت‌الله
میرزا احمد
اشتیانی

• تولد: ۱۳۰۰ق برای رابر ۱۲۶۱ش

• وفات: در سدهنابه ۳ تیر سال ۱۳۵۴ش

• مطابق با ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۳۹۵ق.

• اساتید: سید محمد زبی، سید عبدالکریم

لاهیجی، شیخ مسیح طالقانی و شیخ محمد رضا

نوری... .

• آثار علمی: نامه رهبران، مشتمل بر فلسفه و اصول عقاید شیعیه، طرائف الحکم، لوازم الحقایق فی اصول العقاید، چهارده رساله فارسی، صد و بیست حدیث و چهار رساله عرفانی و فلسفی.

• تولد:

استاد فرزانه جامع معمقول و منقول متبحر در علوم ریاضی، طب و هیئت آیت‌الله حاج میرزا احمد آشتیانی از اکابر علمای معاصر بودند. ایشان در سال ۱۳۰۰ق مقری در تهران و در خانواده‌ای که وارث علم و تقوا بودند، چشم به جهان گشود. پدر بزرگوارش آیت‌الله میرزا محمدحسن از معارف روحانیون تهران و از مبارزین مؤثر علیه استبداد فاجرا بوده است.

• مراحل کسب دانش:

میرزا احمد در سنتین کودکی مشغول فرازیری مقامات علوم حوزوی و ادبیات فارسی شد و پس از آن خوشچین خرم دانش پدر عالم‌الش در فرق، اصول و علوم دیگر دید. در این برهه از زمان پدرش پس از مدت تعامل بیماری به سرای باقی شافت و گردی از را بر چهره او نشاند. این پدر به فهم استدلایل معارف اسلام ناکار و میرزا احمد را به کرسی درس استوانه‌هایی چون میرزا هاشم اشکوری، میرزا حسن کرمانشاهی و میرزا شهاب الدین نیریزی شیرازی سوق داد.

میرزا احمد پس از خواندن کتاب‌های تمہید القواعد، شرح فصوص قیصری، مصباح الانس، اسفار اربعه ملاده‌را و شرح اشارات، به آموختن رشته‌های ریاضیات روی آورد و این رشته را از جهان بخش و میرزا عبدالغفار نجم‌الدوله آموخت. پس از آن، علم طب را با جد و جهد و تلاش فراوان دنبال نمود تا جایی که علاوه بر خواندن طب قدیم، در درس استدانان میرز طب جدید آن عصر یعنی میرزا اکبر ناظم‌الطباء و رئیس‌الطبیا میرزا ابوالحسن حاضری می‌شد.

• سفر نجف:

ایشان در سال ۱۳۴۰هـ رهسپار حوزه نجف شد. در آنچه به شرکت در درس‌های خارج فقه و اصول آیات عظام آقا ضایاء الدین عراقی، سیدوالحسین اصفهانی و میرزا محمد حسین نائینی^۱، مادرت و زرید و توانست، پس از ده سال تلاش به دریافت اجتہاد از این بزرگ و نیز از اجراء نقل حدیث نائل آید. پس از فتح قله اجتہاد، آنچه تهران کرد و به سال ۱۳۵۴ق مقری به مسقط الرأس خود مراجعت نمود.

• تدریس و شاگردی:

حوزه درس آیت‌الله آشتیانی^۲ پس از بازگشت از نجف محل رفت و آمد خاص و عام شد. عالمانی چون علامه ذوالفنون و حسن‌زاده آملی، آیت‌الله حاج میرزا محمد باقر آشتیانی (فرزند)، آیت‌الله حاج سید عباس طباطبائی و سید جلال الدین آشتیانی^۳ از تربیت شدگان آن شخصیت کم‌نظیر بودند. علامه حسن زاده در مورد استدانش می‌نویسد: ایشان جامع علوم عقلی و نقای و بزرگ‌مردم علم و عمل نو.

• آثار فارغ‌التحصیلی:

آیت‌الله آشتیانی چنان بر علوم مسلط بود که توانست بیش از ۶۰ اثر ماندنی در موضوعات خواندنی از خود به یادگار بگذارد. در علم قرآن و حدیث، طرائف الحکم و در اعتقدات لوازم الحقایق، تذکره الفاظیون و حاشیه بر شرح تجدیف را نوشتene است. در فقه و اصول فقه، حواشی ای بر مکاسب، رسائل، کفایه، شرح لمعه، شرابی، تبصره و قوانین میرزای قمی دارد. در موضوع حکمت، اخلاق و عرفان، تبیان المسالک، رساله اخلاق و توحید و حواشی بر کتب اصلی این باد دارد.

ایشان همچنین در علم ادبیات، تجویی، هیأت

و نجوم، ریاضیات و طب، کتاب‌های از شمشندی را

تصنیف و تألیف کرده است.

• کوچ بفسرای ابدی:

میرزا احمد آشتیانی سرانجام پس از حداد یک قرن تلاش و مجهادت در عرصه نشر احکام مبین اسلام ناکار که بی‌شک توان با رعایت تقوا و روح بود در تیرماه سال ۱۳۵۴ش نامه‌ی شمسی چشم از جهان مادی فروپست. پیکر مطهر آن مرحوم، پس از اداء احترام و تشییع باشکوه، در مقبره خانوادگی‌شان در صحن حضرت عبدالعظیم حسنی^۴ به خاک سپرده شد.

منبع: گلشن ابرار، ۵.

تکیه بر مشترکات در ادیان ابراهیمی مهمترین گام برای رسیدن به وحدت اسلامی است

نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان غربی

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمه‌های فرشی گفت: رسیدن به وحدت با پذراخن به ارزش‌های مشترک در امت اسلامی حاصل خواهد شد و اگر ما آن ارزش‌ها را مطرح کرد و بدان عمل کنیم، به وحدتی که امام خمینی^۵ ایام ولادت نیز مکرم اسلام^۶ را متفق نهاد.

اطهار کرد: امام خمینی^۷ ایام ولادت نیز بگزار شده است و امیدوار است، در سال امام علی^۸ اروپا برگزار شد، سایه این وحدت، رژیم صهیونیستی نابود شود و مردم و ملت فلسطین بهارحتی بتوانند زندگی کنند.

وی ادامه داد: رسیدن به وحدت، با پژاخن به ارزش‌های مشترک در امت اسلامی حاصل خواهد شد و اگر ما آن ارزش شدم؛ ولی توفیق باری ام نکند که در سال ۵۷دشته است.

آیت‌الله سید محمدتقی اصفهانی مشهور به فقیه

احمدآبادی (۱۳۴۰م) انگیزه‌گذار کتاب راجبنی نگاشته است: «به فکر اقدام کتاب جدایانه‌ای در این باره بسته تحریر درآور»؛

ولی حادث زمان و رویدادهای دوران و تاریخی‌های پی‌درپی،

سایه از انجام این کار می‌شد. تا اینکه کسی را در خوب دیدم

که با قلم و سخن توان اوراتوسیف نموده، یعنی مولا و حبیب

دلشکسته و امامی که در انتظار هستیم. او را در خوب

دیدم که با بیان روح‌انگیز چنین فرمود: این کتاب را بنویس

و عربی مه نبویس و نام او را بگذار: مکیال المکارم فی فوائد

الدعاء للقائم^۹ ادعائے از خوب و در پی اطاعت

امروز شدم؛ ولی شمشیرات از خوب آن دسته است.

امروز شدم؛ ولی توفیق باری ام نکرد که در سال ۵۷دشته

(۱۳۴۰) به مگه معظمه سفر کرد و جون آنچه را بگرفت، با

خداآوند - عزوجل - عهد بستم که هرگاه مرا از مهلکه نجات

دهد و باگشتمت را به سوی وطن آسان گردان، تألف این کتاب

را شروع نمایم. پس خداوند بر من منت نهاد و مرا به سلامت

به وطن بازگرداند. همچنان که همیشه موهاب و الطافش

شامل حال من بوده است؛ پس به تأثیف اقدام نمودم».

وی به عهد خود فوکار و کتاب مکیال المکارم را که حاوی

موضوعات مهم در شناخت امام زمان^{۱۰} و

شیعیان در قبال آن حضرت است، به رشتۀ تحریر درآور.

کتاب در هشت بخش تدوین شده است:

بخش اول، وجوه شناخت امام زمان^{۱۱} از دیدگاه عقل

و نقل و عدم تحقق ایمان بدون شناخت امام زمان^{۱۲}؛

بخش دوم، شامل سه فصل در اثبات وجود حضرت

حجت^{۱۳}؛ احادیث متواتر در امامت و معجزات و کرامات

متواتر حضرت است؛

بخش سوم، پاره‌ای از حقوق و توجهات حضرت حجت^{۱۴}؛

برشیعیان؛

بخش چهارم، بیان ویزگی‌های حضرت که باید شیعیان به

آن امام غایب دعا کنند. این خصوصیات به ترتیب حروف الفبا

تنظیم شده است. مثلًا در حرف «شین» موضوعاتی از

قبیل: شجاعت، شفاقت، شهادت و شرافت آن-حضرت و

در حرف «غین» غیبت، غربت، غلبه و پیروزی و غنا و بنیاری

مؤمنان به ریخت ظهر آن حضرت با استناد به ایات و روایات،

مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

بخش پنجم، ثمرات و پیامدهای کوارای دعا برای فرج حضرت

حجت^{۱۵}؛

بخش ششم، زمان و حالات که در آن باید برای

دعای کرد. مؤلف به پنجاه زمان و هشت مکان مشخص اشاره

کرد که دعا برای آن حضرت در این زمان‌ها و مکان‌ها مورد

عنایت و تأکید قرار گرفته است؛ از جمله زمان‌ها: بعد از

نمازهای واجب، در حال سجده، روز پنجشنبه و... و از جمله

مکان‌ها: مسجد‌الحرام، عرفات و... .

بخش هفتم، شفعت، شفاقت، شهادت، شرافت و

دعا برای تعجیل ظهور امام مهدی^{۱۶} و دعاهایی که از

معصوم^{۱۷} نقل شده است.

بخش هشتم، در تبیین وظایف و تکالیف بندگان به خصوص

شیعیان و مسلمانان در برای ساخت مقدس حضرت حجت،

امام مهدی^{۱۸} است. مؤلف تعداد هشتاد و طیفه را مورد

دقت و تأمل قرار داده است؛ از جمله موضوعاتی مانند:

شنایخت صفات و آداب و خصوصیات امام، رعایت ادب در مورد

ایشان، انتظار فرج و...

شایان ذکر است که سه کتاب وظیفه‌الانام فی زمینه

غیبة‌الامام، نورالبصار و کنز‌الغنان خود ایشان، خلاصه‌ای از

کتاب مکیال المکارم است.

ترجمه‌های مکیال

نهایی ترجمه کامل آیه، ترجمه سیدمه‌های حزینی

(دفتر تحقیقات و نشر بدر، ۱۳۷۹، تهران) است. بعد از

انتشارات عطر عنتر^{۱۹} در سال ۱۳۹۱ آن را بازچاپ کردند.

آیا که به مکیال پرداخته‌اند:

۱. راهنمای موضوعی: کمال ایهانی^{۲۰}، عیدالحسین طالعی، مؤسس فرهنگی

الدعاء للقائم^{۲۱}، عبدالحسین طالعی، مؤسس فرهنگی

انتشارات مکیال^{۲۲}، آشنا، تهران؛

۲. آشنایی با زندگی و شخصیت و شهادت دل‌باخته امام

زمان^{۲۳}، آیه‌الله فیض‌الله^{۲۴}، آیه‌الله^{۲۵}، اصفهان؛

مکیال المکارم، حجت موحد ابطحی، ۱۳۷۹، اصفهان؛

۳. الفایی محبت امام عصر صلوٰت‌الله علیه، اقبیاسی از

كتاب شریف مکیال المکارم في فوائد الدعاء للقائم^{۲۶}،